

ДО 70-РІЧЧЯ ФЕДОРА ОЛЕКСІЙОВИЧА ІВАНЮКА

Федір Олексійович Іванюк народився 1 квітня 1948 р. в смт. Ратне, Волинської обл. Після закінчення фізичного факультету (кафедра теоретичної ядерної фізики) Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка у 1971 р. він вступив до аспірантури Інституту ядерних досліджень АН УРСР (ІЯД) до В. М. Струтинського, під керівництвом якого виконав ряд робіт, що мають світове визнання як розвиток методу оболонкових поправок. Ці роботи лягли в основу кандидатської дисертації Ф. О. Іванюка «Дослідження оболонкових ефектів в енергії деформації ядер у випадку потенціалів кінцевої глибини», яку він захистив у 1979 р. Після закінчення аспірантури Ф. О. Іванюк працює в ІЯД у відділі теорії ядра, де пройшов шлях від інженера до провідного наукового співробітника.

Важливі етапи його наукової творчості пов'язані із всесвітньовідомими фізиками – В. М. Струтинським, В. В. Пашкевичем, Х. Хофманном, В. М. Коломійцем та багатьма іншими.

Результати досліджень явищ колективної ядерної динаміки були успішно узагальнені Ф. О. Іванюком у його докторській дисертації «Теорія дисипативного колективного руху в атомних ядрах» (2002 р.). В. М. Струтинський був головним учителем Федора Олексійовича і мав на нього значний вплив у розумінні основ теоретичної фізики. Це істотно позначилося на багатьох роботах Ф. О. Іванюка, виконаних у відділі теорії ядра ІЯД та інших відомих центрах ядерної фізики. Він багато чому навчився у В. М. Струтинського і В. В. Пашкевича та охоче передає науковий досвід своїм колегам. Практична кмітливість також допомагала Федору Олексійовичу створювати ефективні програми, знаходити прості і разом із тим оригінальні алгоритми розрахунків у дуже складних задачах і, перш за все, для процесу поділу ядер.

Ф. О. Іванюк в основному досліджував колективний рух в ядрах при великих деформаціях і кутових моментах з урахуванням парних кореляцій, а також при значних енергіях збудження. До цих робіт перш за все належать опис реакцій поділу важких ядер. Задача багатьох сильновзаємодіючих нуклонів була ним значно спрощена за допомогою макроскопічного рівняння Ланжевена з мікроскопічними транспортними коефіцієнтами, такими як масові параметри та коефіцієнти тертя, що дало змогу розвинути мікро-макроскопічну теорію процесу поділу. У співавторстві зі своїми колегами ним були запропоновані числові методи розв'язку задачі поділу та обертання ядер, що дає змогу теоретично аналізувати експериментальні дані і бути корисними для пошуку надважких елементів. Розрахунки моментів інерції ядер Ф. О. Іванюком збагачують класичні роботи В. В. Пашкевича і С. Фрауендорфа, що використовують метод оболонкових поправок В. М. Струтинського.

Ф. О. Іванюк – активний учасник багатьох міжнародних проектів із різних напрямків фізики. Він брав активну участь у проекті DFG “Macroscopic properties of atomic nuclei” при співробітництві з фізичним факультетом Технічного університету м. Мюнхен (Німеччина, проф. Х. Хофманн); у проекті ISF “Dissipative large-scale collective dynamics of complex atomic nuclei” (керівник чл.-кор. НАН України В. М. Коломійець); у проекті INTAS “Physics of mesoscopic fermion systems” при співпраці з університетом м. Регенсбург (Німеччина, проф. М. Брак). У проектах з фізики поділу Ф. О. Іванюк плідно співпрацює з кафедрою теоретичної фізики університету м. Люблін (Польща, проф. К. Поморський), університетом м. Страсбург (Франція, Дж. Бартел), Технічним університетом м. Токіо (Японія, проф. С. Чіба), Центром наукових досліджень м. Бордо (Франція, проф. Н. Каржан), Об'єднаним

інститутом ядерних досліджень м. Дубна (Росія, проф. В. В. Пашкевич і проф. Ю. Т. Оганесян) та багатьма іншими відомими фізиками. Ним опубліковано понад 100 наукових статей у провідних фізичних журналах.

Ф. О. Іванюк охоче обговорює наукові проблеми з колегами, активний на семінарах і конференціях, пожвавлюючи їх своїми питаннями та коментарями. Він є заступником голови секції з ядерної фізики вченої ради ІЯД, активним членом профкому, був ефективним ученим секретарем інституту. У даний час виконує обов'язки завідувача відділу теорії ядра ІЯД.

Федір Олексійович успішно вирішує не тільки наукові теоретичні проблеми, а й інші практичні завдання, що вимагають життєвого досвіду. При цьому слід зазначити високу організованість його наукової праці. Ф. О. Іванюк користується заслуженою повагою своїх друзів і колег.

Колектив Інституту ядерних досліджень НАН України щиро вітає Федора Олексійовича з 70-річчям, бажає йому міцного здоров'я та нових творчих успіхів у науковій роботі!